

הוצאת "אחיאסף"

אוצר ישראל

מבחר שירת העברים ומליצתם

ספר ראשון

רבי יהודה הלוי

קובץ

שיריו ומליצותיו

נתקן מחדש ע"י

א. א. הרטבי

כרך שני

ווארשא

בית דפוס האחים שוורצברג

תרנ"ה

חוברת [ה] חמשית

מחירה 7 קאפ.

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 315 II 5

Дози
Кіевъ, 3

РАВВИ ІЕГУДА ГАЛЕВИ

т. е. сборникъ стихотвореніи Рабби Іегуда Галеви

сост. А. А. Гаркави.

Томъ II. Выпускъ V.

ВАРШАВА

Типографія Б-евъ Шульдбергъ, Дикая № 1.

1894.

רָנְנוּ לוֹ בַּיּוֹם וּבְרַכּוּהוּ
 קוֹל קְדוֹשָׁה תִּשְׂאוּ בְּמִקְדָּשׁוֹ
 עִם שְׂרָפִים עוֹמְדִים לְהַקְדִּישׁוֹ
 יִחְדוּ נָא וְכו'.

לא.

- א. יְקַדִּישׁוּן הַיּוֹם שְׁלֹשׁ
 שְׂרָפֵי אֵשׁ נִשְׁקָה
 אֶת שֵׁם הָאֵל הַקְדוֹשׁ
 הַנִּקְדָּשׁ בְּצַדִּיקָה.
- ב. הוּא הַנִּקְדָּשׁ בְּצַבְאוֹת
 בָּלֵם בְּעֵשֶׂה וְדָיו
 שֵׁם עַל כָּל הַמַּפְעֵל אוֹת
 וּבְלִי פֶה הֵם עֲדָיו
 עֲדוֹת עַל פִּי נֹרְאוֹת
 כִּי אֵין מִבְּלַעֲדָיו
 תִּפְאָרֶת כִּפְאָר יִחְבּוֹשׁ
 וְדוֹ מִכָּל הַנִּזְקָה
 צָנָה לְמַחֲזִין אוֹ לְחִבּוֹשׁ
 לֹא שָׂבָה לוֹ הַיִּזְקָה.
- ג. וְרָבוּ בְּשֵׁמוֹ אֶתְקַרְבּ
 בְּקִרְוֵב עַת צְרַמִּי
 הַלְמוּנֵי שְׂמִי גַּעֲרֵב
 נֶאֱמֵי בְּקִבּוּרָתִי

[רבי יהודה הלוי, חלק שני] 5

"הֲלִנְצַח תֹּאכַל הָרֵב?"
 אֵלָיו מִרְקָאֲתִי
 זֶה יִחְלֹשׁ אִם זֶה יִחְלֹשׁ
 תָּמִיד עָלַי פּוֹקָה
 הֲרֵעוּלָמוֹס אֵין לְתוֹשׁ
 מִפּוֹתְנִי מוֹעֶקָה?
 ד. דְּלוֹתִי צַפּוֹת בְּקָר

לִילִי לֹא וְשִׁתְּנָה
 אֲנִיב הַבְּלִי שְׂוֹא בְּקָר
 נִאֲנִי בְּךָ אֶתְכַבֵּה
 אֵיךְ הוּא יִנְעַם בְּשִׁקָר
 וּבִקְשָׁט אֶתְעַנֶּה?
 כּוֹס שְׁקוּיָו שָׁם תִּירוֹשׁ
 וַיֹּאמֶר כִּי יִנְקָה
 וְכוֹס שְׁקוּיָו שְׁמַתִּי רוֹשׁ
 אֵךְ עַל שְׁמֶךָ מִתְקָה.

ה. הָעֵלָה לְקַצִּיצַת אֶבֶר
 אֶבְרַת בְּנֵי יִשָׁע
 וְיִשָׁר שְׁלוֹם חֵיל וְגִבּוֹר
 בְּיָמָיו חֵישׁ תִּנְשָׁע
 וּפְלִטַת יְלָדֵי עֶבֶר
 הַמִּשְׁלַל בְּקִרְוֵי רִשָׁע
 יָבֹא לָנוּ כַּמְלֻקוֹשׁ
 לְהַמְטִיר זֶה הַחֲלָקָה
 כִּי לֹא לִנְצַח תִּטּוֹשׁ
 גַּפְשֵׁי בְּךָ הַשְׁקָה!

לב.

- א. יה אנה אמצאך?
 מקומך געלה וגעלם
 ואנה לא אמצאך?
 כבודך מלא עולם.
- ב. הנמצא בקרבים
 אפסי ארץ הקים
 המושגב לקרובים
 המבטח לרחוקים
 אתה יושב פרבים
 אתה שוכן שתקים
 תתהלל באבאך
 ואת על ראש מהללם
 גלגל לא ישאך
 אף כי מדרי אולם.
- ג. ובהנשאך עליהם
 על גם נשא ורם
 אתה קרוב אליהם
 מרוחם ומבשרם
 פיהם יעיד בהם
 כי אין בלתיך יוצרם
 מי יאמר לא ראך?
 הן שמים וחיילם
 יגידו מוצאך
 וכלי נשמע קולם.

ד. דבִּשְׁתֵּי קַרְבָּתֶיךָ
 בְּכָל לְבִי קָרָאתִיךָ
 וּבְצִאֲתֵי לִקְרָאתֶיךָ
 לִקְרָאתֵי מִצִּיאֲתֶיךָ
 וּבְפִלְאֵי גְבוּרָתֶיךָ
 בְּקֹדֶשׁ חַיִּיתֶיךָ
 מִי זֶה לֹא יִרְאֶה ?
 וְעַל מַלְכוּתֶיךָ עֲלָם
 אִזּוּ מִי לֹא יִקְרָא ?
 וְאַתָּה נִתְּנָן אֲבָרָם .

ה. הָאֵמָנָם כִּי יֵשֵׁב
 אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם ?
 מִה יִחְשַׁב כָּל הַשָּׁב
 אֲשֶׁר בְּעֶפְרַיִם יִסְוֶדֶם
 וְאַתָּה קְדוֹשׁ , יוֹשֵׁב
 תְּהַלּוֹתֶם וּקְבוּדָם
 חַיִּוֵּת יוֹדוּ פִּרְצֶיךָ
 הַעֲמִדוֹת בְּרוֹם עוֹלָם
 עַל רְאִשֵׁיהֶם כְּסִפֶּיךָ
 וְאַתָּה נִשְׂא כָלֶם .

לג.

א. וְשִׁעָה יִבְרִי
 עִם בְּךָ יִבְתִּירוּ
 שִׁיר בְּשִׁי וּגְיוֹשׁוּ
 וְשִׁמְךָ יִקְדִּישׁוּ .

- ב. הַעֲלוּ עַל לִבָּם
 וְקַרְוּ הַנְּעִים
 מִצְאוּ תוֹךְ הַבָּם
 מִשְׁמֶךָ שְׁעֵשִׁיעִים
 וְכִפִּי כַח בָּם
 חֲסִדָּךָ מְבִיעִים
 אִישׁ לְאִישׁ יַעֲזוּרוּ
 מִשְׁפָּטֵי אֵל יוֹרוּ
 מִמֹּתִים יִפְגְּשׂוּ
 כִּי וְלֹא יִבֹּשׂוּ.
- ג. וְאֲשֶׁר לֹא נִזְעַרו
 לְהִיזוֹת בְּעַבְדֶּיךָ
 בְּלִבָּבְכֶם יַחֲדוּ
 אֵל, וְאִין בְּלִעְדֶּיךָ
 וְאִם בְּפִיָּהֶם בְּחֲדוּ
 הֵן בְּקַרְבֶּם עֲדִיו
 אִיךָ יַעֲזֹרוּ יֵאמְרוּ
 מִבְּלִי אֵל נִזְעָרוּ?
 וְאֲשֶׁר בּוֹ בְּחֵשׁוֹ
 רַחֲמֶיךָ יִדְרוּשׂוּ.
- ד. דְּהִרְוֹת מִשְׁמֵרְתֶּךָ
 מִחֲנֻנֹת עֲלִיּוֹת
 גַּם בָּבֶם רוּם שְׁבָתֶךָ
 יִחַצֹב בְּגִוִיּוֹת

מַעֲשֵׂה מְרֻבְּבָתוֹ

- שֵׁם בְּאַרְבַּע חַיּוֹת
 זֹאת עָלַי זֹאת גָּבְרוּ
 בַּק בְּכֶסֶף אֵף תִּקְרֹו
 קָר וְחֵם וְגִישׁוֹ
 שִׁי, וְלֹא יִחְלוּשׁוּ.
- ה. תִּרְרִי עוֹלָמִים
 בְּבָדוֹ הֵר קָדְשׁוֹ
 מִשְׁפָּחוֹת כָּל עַמִּים
 בְּקָרוֹ מִקְדָּשׁוֹ
 לֹבֶשֶׁי סוֹת אֵימִים
 פָּחַדוֹ מֵאִשׁוֹ
 מִגְּרִיזָיו גָּהְרוּ
 וּמִשְׁרָתָיו מִתְּרוּ
 מִתְּלָלוֹ חֲדָשׁוֹ
 קָדְשׁוֹ שְׁלִישׁוֹ.

לד.

- א. יַעֲלֶה וְיִבֵּא אֶצְלָךְ זְכֵרֹוֹ
 מִשְׁתַּחֲוִים נִבְחַ פְּגִי אֲרוֹן.
- ב. הִתְרַנְעֵנִי עַל אֶצְלָי שָׁמַע
 כְּפַעֲמוֹנִים עַל מַעִיל אֶתְרֹן.
- ג. וַיִּפְגְּעוּ לְמִשׁוֹךְ בְּעַת רְצוֹן
 וַיִּתְקַעוּ לְחִשׁוֹךְ דְּבַר חֲרוֹן.

- ד. הָמָם וְדַמְעָתֶם וּנְפִשׁוֹתֶם
 וְיִשְׂאוּ לְהוֹרוֹתֶם לְזִכְרוֹן.
 ה. הַזֹּדוֹת בְּעוֹד רוּחַ בְּאֵפִים
 וּבְעוֹד עֶבֶר סָקוּל עָלֵי גְרוֹן.

לה.

- א. וְקַח אֶדְרוֹן הַנְּפִלְאוֹת
 לֹא שִׁבְעָה עוֹן לְרֵאוֹת
 גִּלְאוֹ לְשׁוֹנוֹת מִלְּפָנָיו
 וּבִלְבָבוֹת עַד נְאוֹת.
 ב. הַיְרֻמוּן עֲפַעֲפִים
 אִז יַעֲרִימוּן מַעִים
 לִפְנֵי אֲשֶׁר שָׁת אֲזִינִים
 לְקִשׁוֹב וְנִיב לְשִׁפְתֵיכֶם?
 וְשָׁת מִשְׁרְתֵי שָׁמַיִם
 גְּבוֹת מִלְּאוֹת עֵינַיִם
 בְּרָא נְפִשׁוֹת נְבִאוֹת
 לְבֹא יִפְגְּיוּ נְקִרְאוֹת
 נָסוּ יִכְלָת בָּם לִפְגוֹשׁ
 הַמְחִזּוֹת הַנְּקִרְאוֹת.
 ג. וְתַחֲזוּנָה מִלְּכוֹתוֹ
 וּבְמִלְאֲכוֹתוֹ הִלְכוּ
 עַל מַחֲזִיקִים בְּבְרִיתוֹ
 רוּחַ גְּדִיקָה סָמְכוּ
 כִּי מִמְקוֹרֵי תְּכִמְתוֹ
 שִׁלְגֵי גְבוּאָה שִׁפְכוּ

ומלמדות סוד ונבואות
 בין בתלום בין במקראות
 לאור באור מלך לדרוש
 פתח אדוניקם צבאות .

ד. העזת כשמש מןהירות

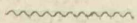
להיות בתבל מאירות
 נתן בפייהם להורות
 תורות אמרות מהורות
 לאמר לעינים עורות
 כי יש בשחק מאורות
 ראו יסוד כל מראות
 אחד , ומאתו באות
 ידעו הלא האחד ראש
 מספר אלפים ורבואות !
 ה. הן למדוני הדמות

למשרתי רב תעצמות
 חיות פליאות ועצמות
 אחת לאחת משלמות
 ובשם יי מתאימות
 עשה שלמות במקומות
 חיות נשואות כנשואות
 אשר לארבע הפאות
 קראות בשם קדוש קדוש
 קדוש יי צבאות .

לו.

- א. וְקִירִים אֲדִירִים
 מִשְׁרְתֵי אֵל בְּהַדְרֹמוֹ .
- ב. הַעֲמֻדִים הַחֲרָדִים
 לְקַבֵּל אֶת דַּת נְאֻמוֹ .
- ג. וְאֹפְנִים וְשִׁנְאִנִּים
 סִבְלִים כִּסּ פַּעְצוֹמוֹ .
- ד. הַדְּבָכִים רוֹן בְּקוֹל גְּרוֹן
 לְאֵל נְאֻדֵר בְּמִרְוֹמוֹ .
- ה. תוֹד וְהַדְרַר לְפָנָיו
 עוֹ וְחֲדוּדָה בְּמִקְוֹמוֹ .
- ו. וּמִכְרִיאֵל וְגִבְרִיאֵל
 מִימִינוֹ וּמִשְׁמֹאלוֹ
 בְּרַכְבּוֹ אִישׁ וְסוּסָיו אִישׁ
 נִצְבִים לְהַגְדִּילוֹ
 וּבַגֶּעֶשׁ וְקוֹל רַעֲשׁ
 גוֹתָנִים קוֹל בְּהִיכְלוֹ
 וְנָה מְנָה וְנָה אֵל זָה
 שְׂאֵלִים [אֵי] מְקוֹמוֹ ? . הוֹד וְהַדְרַר .
- ז. דְּהִרְוֹתָם בְּמַחְנוֹתָם
 בְּקוֹל רַעֲשׁ הַמִּזֵּן מִיָּם
 וְשִׁיר שׁוֹצְתִים וּמְנַצְתִים
 אֲלֵפִים וְרִבּוֹתִים
 מוֹל פְּרָגוֹד אוֹ סְגוֹד
 סְגָדִים עַל כַּפָּיִם

לֹא־לֹא רָאָה וְלֹא גִרָאָה
 וְלֹא גִרָאָה וְלֹא גִרָאָה . הוֹדֵד וְהִדְרִי .
 הוֹדֵד עֲרִיכִים וּמַעֲרִיכִים . ח.
 לֹא־לֹא גִרָאָה בְּגִבְרָה
 בְּרֵן יַחַד בְּפֶה אֶחָד
 בְּלִים בְּשִׁפָּה בְּרוּרָה
 מִקְדִּישִׁים וּמִשְׁלֵשִׁים
 שְׁלוֹשׁ קִדְשָׁה בְּטָהֳרָה
 וְאֵז יִזְמְרוּ בְּשִׁיר וְיִאֲמְרוּ
 בְּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְקוֹמוֹ . הוֹדֵד וְהִדְרִי .

מחלקה ו.

תוכחה לנשמה ודברי מוסר והתעוררות אל לבו.

א.

דברי מוסר אל הנפש.

- א. שובי, יתידה, אל־מנוחך, שובי
תמיד לכסא האלהים שבי!
- ב. פסאות אדמה מאסי, תדעי הכי
עלית אלי מרום ושבת שבי.
- ג. השתחוי ותני ראל כבוד ועז
ומקום בגי אלים תהלות הבו (6)!

ב.

על הנשמה, ונראה שהוא רשות לנשמת.

- א. יקרה שכנה גויה
כאזר ישכן במאפליה.

הערות רשד"ל

(א) ענין השיר הזה ופירושו כך הוא: אל תבקשי גדולות האדמה, ואז תדעי כי על ידי כן עלית למרום ושבת שבי, ותהיי במדרגת המלאכים, ותתני לו הלל ושבת עם בני אלים, במקום ובחברתם.

- ב. הלא תחמד פְּרִידת גו
 וְלָשׁוּב אֶל גְּאוֹן עֵדִיָּה?
 ג. וְתֹאכַל יוֹם פְּרִידְתָּה
 פְּרִי דָמָה וְזֶה פְּרִיָּה (6)
 ד. דְּבַשׁ עֲדֹן וְצִוְף נָעַם
 לְהִשְׁבִּיעַ בְּטוֹב עֵדִיָּה (5)
 ה. הַלִּיכּוֹת יוֹצְרָה תִּרְאֶה
 וְתִשְׁכַּח אֶת־יָמֵי עֲנִיָּה.
 ו. תִּהְלַל אֶת־שְׁמוֹ עִם פֶּה
 נְשָׁמָה שֶׁתִּהְלַל יָהּ.

ג.

- אין מעצור לה' להושיע.
 א. יִנְחָם לִבִּי בְּמַעַם וְנִחַלָּה וְנִחֲיָה (1)
 בָּשֵׁם אֵל אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת וְאֶהְיֶה (7).
 ב. הֲלֹא אִם יִמְחַנּוּ חֲרוֹנוֹ וְנִגְוָעָה
 בְּמֹו בֶן יִחְיוֹנוּ חֲסָדָיו, וְנִחֲיָה.

ה ערות רשד"ל

- (א) ביום פרידתה מהגוף תאכל סכר תורתה ומעשיה הטובים.
 (ב) למעלה אמר עדיה לשון תכשיט, וכאן להוראת פה, כמו שפירשו
 רד"ק והפחתון ואחרים בפסוק המשביע בטוב עדיך.
 (ג) מלשון נהייתי ונחליתי (דניאל ח' כ"ו).
 (ד) הכוונה הנקראת גם כן בשם אהיה.

- ג. וַיִּקְרָא לְאֹר חֲדָשׁ כְּרָגַע וַיַּעֲמֵד
ד. דָּבַר אֶל אֲשֶׁר אָמַר יְהי אֹר, וַיְהִי (א).

ד.

פיוט לנשמת.

- א. יִפִּית יְחִידָה כְּעִנְדָּה בִּי, וַיַּעֲמֵת לִי
ב. הַיּוֹם כְּעִמְדָּה פָּגִי אֲדוֹן שְׁמוֹ גִּזְאֵלִי (ב)
ג. וַיִּשְׁבֵּר יַגִּיעָה מְנוּחָה אַחֲרֵי תִשְׁאֲלִי
ד. הָמִי וְהִשְׁתַּחֲוִי אֶרְעַל אֲשֶׁר תִּסְבְּלִי (ג)

הערות רשד"ל

- (א) דבר האל אשר אמר יהי אור, והיה אור (ויהיה), עתיד במקום עבר, הוא יקרא פתאום לאור חדש, ויעמוד, כלומר יחליף החשכה באורה, והמזוקה לרוחה.
- (ב) נפשי יחידתי, יפה את תמיד בכל הזמן שאת בקרבי, אך יותר את נעימה ואהבה לי היום (בשעה זו) שאת עומדת לפני האל להתפלל ולהודות לו. במלת נעמת השוא האחרון נע, כדעת ר"י חיוג, ועיין בב"י עמוד ס"ו, והרבה כיוצא בזה בשירים הבאים לקראתנו.
- (ג) ואחר שתשאל מהאל מנוחה בשכר היגיעה (לרות הגלות), דומי והשפילי ראשך אל העול שאת סובלת בגלות, ואל תמרדי באומות העולם.

- ה. הוּן תַּדְעִי סוּד זָמֵן, אִנּוּן לְבַבְךָ גְּלִי (א)
 ו. לְמַדִּי עֲשֵׂה טוֹב וְאַל רַע כִּי עָשׂוּ תַּסְפְּלִי (ב)
 ז. דַּתְנִי רָצוֹר, כָּל-נִשְׁמָה לֹא תִהְלֵל, חֲלִי
 ח. יִקְרַת תְּהַלּוֹת, וְאַכֵּן יֵה שְׁמוֹ הַלְּלִי (ג).

ה.

הוכחה לנפש לרוממה על דאגות העוה"ז ושמחותיו.
 א. אם לְאַלְהֵיךָ לְבַד תִּזְחִילִי
 רָמָה לְמַקְבֵּה הַזָּמֵן תִּחְלִי ?

הערות רשד"ל

(א) הלא ידעת דרך הזמן וסוד הנהגתו, כי אחר הרע יבא הטוב
 ואחר הטוב יבא הרע, וכמו שאמר בסיומן כ"ב (למעלה עמוד 69
 בית ל"ח):

לא זה ולא זה יעמוד לעד

לכן דחה תמיד יגוניך

גלי און לכבך והודיעו לו הסוד הזה.

- (ב) למדי לעשות טוב ולא רע, כי בעשותך הרע הסכלת עשו — תסכילי
 היה לו לומר מבטין הפעיל, כמו שהוא בכראשית ל"א כ"ח,
 ולזכר המשקל השמיט היו"ד ונקד עי"ן הפעל שא, על דרך
 לשון ארמית (יְהִישְׁלֵמָה וְיִהְיֶה שְׁלָמָה מְהַקְרָבִין, תְּהַדְרֵנוּן, ודוגמת
 זה בַּיְדִבְקוֹ (שמואל א' י"ד כ"ב ול"א ב'), בַּעֲשָׂרְבֵנוּ הַמֶּלֶךְ, רבת
 תַּעֲשָׂרְבָנָה, ועיין בשיר הקודם, הערה ד' (למעלה עמוד 84 הערה ב').
 (ג) ותני לאל (אשר לו ראוי שתהלל כל הנשמה) חלי יקרת תהלות
 (תכשיט של תהלות היותר יקרות), ורק אותו, אשר יה שמו,
 הללי.

- ב. אם באמת עלי-שם יי תבטחי
אל-תדאגי לזמן ואל-תגילי
- ג. לא כן, אבל שכנת קברות תארה
ותמאסי מוסר ולא תשכילי
- ד. שכנת כח'שפים, ולא ראית מקום
האור, ואיך בין טוב לרע תבדילי
- ה. קרב גדודך; ברחי דרך אמת
מה-תאמיני עוד ומה-תשכילי? (א)
- ו. כך יבגדו ימים; ותרם יבגדו
אם תבגדי בהם אזי תשכילי (ב)
- ז. דרשי לגפשוך גחקה שתגחלי
לעד, ועזבי את-אשר תגחילי (ג)!

הערות רשד"ל

- (א) יום נדודך (הוא יום המיתה) הולך וקרב — ולמה את נוטה מדרך
האמת אל הימין ואל השמאל? — תאמיני, על דרך כי תאמינו
(ישעיה ל' כ"א).
- (ב) הלא הימים (מאורעות העולם) אינם נאמנים עמך ואם תבגדי
בהם (ותעזבי אהבתם ותמאסי טובותם) קודם שיבגדו כן, אז
תשכילי ותלליחי. ולמעלה אמר ותמאסי מוסר ולא תשכילי,
להוראת שכל וחכמה, וכאן אמר תשכילי להוראת ההלכה. כן
כ"ל.
- (ג) עזבי מה שלא תקחי אתך במותך, אך תטערכי להקיחו ליורשיך,
כלומר אל תרדפי אחר הממון.

ו.

לנשמת.

- א. ידועת אמונות דחי השקרים
 וְשָׁכְנֵי כְּתָבִל פְּשׁוּכְנֵי קְבָרִים (ח)¹
 ב. הַדְּבָרָה וְהַדְּבָרָה עֵבֹד אֵל פְּעֹדָה
 וְלַעֲזֹב הַדָּר הַזְּמֵן לְאַחֲרִים.
 ג. וְטֹב כִּי תַעֲרִין שְׁחָרִים רְעֵבֵדוּ
 וְאַל תִּישְׁנֵי עַד יַעֲרִוּךָ שְׁחָרִים.
 ד. הַעֲי מִחֲרַתְךָ בְּיוֹמֶךָ, וְאַל תִּפְּ--
 חֲדֵי מְעֹזֵב הַאֲדָמָה לְזָרִים (ט)².
 ה. הַלֵּא טֹב הָיִיתְךָ מִשְׁרַת פְּגִי אֵל
 מֵאֵד, מִהָיִיתְךָ מִשְׁרַת פְּגָרִים

הערות רשד"ל

(ח) נפשו אשר עיקר עסקו ורגילותו (לפי טבעך) הוא בדברים אמתיים, ואת להם כאלוף ומזדע (כי מקורך מעולם שכלו אמת), ראוי לך לדחות מעליך דברי השקר (תאות העה"ז הכוזבות), והעה"ז (שהוא עולם השקרים) ראוי שיהיה בעיניך כבית כלא וכדירה רעה שאת מוכרתת לדור בה, ולא כמקום שמחה ותענוגים, ותשכני בתבל כמו אנשים חיים שוכני קברים, שאינם דרים שם אלא בעל כרחם. — ידועת, כמו אלופי ומזדעי, איש מכאובות וידוע חולי. אמונות, דברי אמת.

(ט) מתרתך, הוא העה"ב. ביומך, בעודך בעה"ז, יהי לך בכל ימי חייך יודע אחריתך ומכיר מעלת החיים הנלחיים.

ו. פָּנֵי אֵל, אֲשֶׁר בְּלִישְׁמָה תִּהְלַל
 לְזָכְרוֹ וְלִשְׁמוֹ בְּשִׁמְתָהּ וְשִׁירִים א.

ז.

המשורר מדבר עם נשמתו והיא משיבה:

- א. יְחִידָה, יְחִידִי נָא אֵל אֲמוּנָה
 וְהַרְבֵּי שִׁיר וְהִיטִיבֵי נְגִינָה.
- ב. הַגּוֹת דָּתוֹ יְהִי דַתְךָ, וְרִשְׁיוֹן
 בְּבִרְעֵת שְׂאֵלִי לְשִׁפּוֹךְ תַּחֲנָה.
- ג. וַיִּקַּל אִזּוֹ קְנֻת בְּלִחוֹן, וַיִּקַּר
 בְּעֵינֶיךָ קְנֻת חֲקָמָה וּבִינָה.
- ד. דָּחִי גִיל מִפְּנֵי גִיל, פִּי מִתִּי גִיל
 סְבָלִים הֵם וְאֵין בָּהֶם תְּבוּנָה.

הערות רשד"ל

- א) פני אל אשר לו וכו', תוספת באור לחזק מה שאמר למעלה הלא טוב היותך משרת פני אל. וגם היה אפשר לקרוא פָּנֵי אֵל אֲשֶׁר כלומר פני לאותו (האל) אשר לשמו ראוי שתהלל כל נשמה. אבל כפילת השם עם תוספת באור היא מלווה בשירי ר"י הלוי. כמו בסיומן י"ו (כרך א' עמוד 12 בית י"ד וט") אל הר עברך, הר העברים והר ההר אשר שם וכו', ולמטה סיומן ל"א (למעלה עמוד 86 בית א') אשר שמך בקרבם יתנה, השם אשר וכו'.
- ב) כאשר תרגילי עמך בלמוד התורה ובתפלה וסודאח לאל, אז לא תחמדי הון ועשר, וההשתדלות להרבות נכסים תהיה דבר קל ונכזה בעיניך, וקנות חכמה ובינה יהיה בעיניך דבר יקר.
- ג) מלת גיל היא כאן לשלש הוראות: א' שמה; ב' עלבון, כמו

- ה. תלא הנה זמן קצך ואם רב
 מעט מועד כמו רגע בעונה א.
 ו. השיבתני: הבינותי מהרה
 ידידי כי אמת פלואת ואמנה .
 ז. קרוא הואל פבל שואל פני אל
 לצצח בקול תודה ורנה .

הערות רשד"ל

ובמרוי עליו יגילו, וגילו ברעדה, לדעת ר' יונה; ג' זמן, כמו
 הילדים אשר כגילכם, ובלשון חכמים בן גילו, וכן בלשון ערבי
 גיל ענינו זמן ודור. וכדיואן יש סימן על אלו השלשה גיל, וכתוב
 בגליון חזן פרח אהל אלגיל (בנקודה תחת הגימ"ל, להודיע
 שהכוונה על אות הגי"ס). והנה חזן בערבי עלבון ויגון, פרח
 ענינו שמחה, אהל אלגיל ענינו אנשי הזמן. והכוונה: דחי
 עלבונך על קנין ההון, מפני שמחת החכמה, כי אמנם אנשי
 הזמן, השטופים בתאוות הזמניות, הם סכלים ואין בהם תבונה—
 אבל ר' משה נ' עזרא בתרשוש שלו (שער עשירי) הביא מלת גיל
 בשתי הוראות (זמן ושמחה), ואת העלכון לא זכר, ויפה עשה.
 א) הלא הזמן הקצוב לך (לחיות בעה"ז) אף אם רב יהיה, אינו אלא
 מעט מזער, כמו הרגע שהוא חלק קטן מהעונה. קצך האמור
 כאן אין ענינו סוף, אלא זמן קצוב, כמו בלשון רז"ל מחשבי
 קצין, וכמו שאנו אומרים לפדות מחבי קץ ישועתו, הכוונה הזמן
 הגזר.

- ח. מְרוּפָה אִם תְּשׁוּמְנִי, דַּעַה כִּי
 לְבָבִי עַר וְאִם אָנִי יִשְׁנָה (ה).
- ט. נְדִיבָה מְקוֹרֵמוֹת, וְעֲצוּרָה
 בְּצַלְמֹת, וְאֶל־מֹת נְתוּנָה (ו).
- י. חֶסֶד יְהִי חַיֵּשׁ וְיִתְחַי, וְאֶהְיָה
 צְרוּרָה תוֹךְ צְרוּר חַיִּים צְפוּנָה.
- יא. זְכָרְיוֹ גּוֹאֲלִי מִי עוֹד יִבְרַךְ
 וְכֹה לְחַי לְאֵל מִי קוֹל רְנָנָה.
- יב. קַח־נַפְשׁוֹת חֲסִידָיו יַעֲרֹכּוּן
 בְּסוֹד חַיִּים שֶׁהֵם חַיִּים עֲדָנָה.

ח.

- על הבטחון באלהים.
- א. צַל יְדֵי אֵל מִי יְהִי לְךָ מַחְסֵה
 אִם בְּתַמִּים וְאַמֶּת בּוֹ תַחְסֶה

ה ערות רשד"ל

- א) אם נראה בעיניך שנטרפה דעתי ורעיוני משתבשין, דע כי לבי
 ער אף אם אני ישנה — תשימוני ענינו תחשבני, על דרך אל תתן
 את חמתך לפני בת בליעל, כי שום כמו נתן, ומוזה שום הדיונין,
 אע"פ שזה בסו"ן וזה בשו"ן, כמו שאר ומשארת.
- ב) אני כמו ישנה ומטרפת מפני שאני נודדת מן קני שהוא במרום,
 ואני עזורה בללמות (במחשכי החומר) ונתונה למיתה (כלומר
 ללאת מהגוף ביום מותו, וכמו שמפרש והולך ואהיה לרורה תוך
 לרור חיים).

- ב. צַעֲדָהּ יַכּוֹן בְּיוֹם הַמִּתְחַלֵּךְ
 יִדְדֶהּ וַחֲזוּק בְּיוֹם הַמַּעֲשֶׂה
 ג. בְּקִשָּׁה שְׁלוֹם וְרַדְפָּהּוּ, הֲלֵא
 הוּא אֲדוֹן שְׁלוֹם וְשָׁרִים וַעֲשֶׂה (6)!

ט.

לנשמת .

- א. יַחֲדָה שְׁתֵּרֵי הָאֵל וְסָפִיו
 וּבְקַטְרֹת תְּנִי שִׁירָךְ בְּאַפִּי (7) !
 ב. הֲלֵא אִם תִּרְדָּפֵי הַבְּלִי וְמַגֵּךְ
 וְתֹאמְרֵי כִי אָמַת הֵם כָּל-כְּשָׁפָיו .
 ג. וְתֹרֵי אֲחֵרָיו לִילֵךְ וְיוֹמֵךְ
 וְתַעֲרַב לָךְ תְּנוּמָה מְבֹשְׁפָיו .
 ד. הָעֵי כִי אֵין בְּיָדֶיךָ מְאוּמָה
 לְבַד עֵץ יִבְשׁוּ מִחַר עֵנְפָיו .
 ה. תְּנִי לִפְנֵי אֱלֹהֶיךָ וּמַלְכֶךָ
 אֲשֶׁר בָּאת לַחֲסוֹת תַּחַת כְּנָפָיו '
 ו. שְׁמוֹ יִגְדַל וְיִתְקַדַּשׁ בְּפִי כָל
 אֲשֶׁר נִשְׁמַת אֱלֹהִים חַי בְּאַפִּי .

הערות רשד"ל

- (א) אולי נעשה לאמרו קודם ברכת עושה השלום .
 (ב) על דרך אלסיס אלי אתה אשתחך .

י.

תוכחה לנשמה.

- א. ישגה בְּחֵיק גְּלוּת לְמַטֵּי תִשְׁבְּבִי ?
 דְּעִי כִי נְעוּרִים בְּפִעֲלֶת נִגְעָרוּ .
- ב. הַלְעַד יָמֵי הַשְּׁחָרוֹת ? קוּמִי אָאִי
 רְאִי מִלְאֲכֵי שׂוֹבָה בְּמוֹסֵר שְׁחָרוֹ (6)!
- ג. וְהַתְּנַעֲרִי מִן הַזְּמָן בַּצְּפָרִים
 אֲשֶׁר מְרַסְסִי לְיָדָה יִתְנַעֲרוּ !
- ד. הֲאִי בְּדָרוֹר לְקִצּוֹא דָרוֹר מְפַעֲלֶךָ
 וּמַתְּלוֹדוֹת יָמִים בְּיָמִים סָעָרוּ !
- ה. הֲנִי אֲחֵרִי מִלְבָּד מְרַדְּפָת , בְּסוֹד
 נְפִשׁוֹת אֲשֶׁר אֶל־טוֹב יִי נִהְרִו !

יא.

תוכחה לעצמו, שלא יאמר אחמא ואשוב.

- א. מַה־תִּאֱמִין בְּזָמַן אֲשֶׁר אֵין בּוֹ אֲמִתּוֹ ?
 הֲהֵּ כִי עֲמֹלֵי רֵב וַיִּזְמִי קָצֵר !

הערות רשד"ל

- (א) ראי שערות לבנות הזומחות בראשי, שהן שליחי הזקנה, או התלואים וחולשת הכחות, וכל אלה מבקרים אותך במוסר, כאלו מוכיחים אותך ומוכירים לך יום המיתה. במוסר שחרו, לקוח מן הפסוק ואלוהבו שחרו מוסר.
- (ב) המשורר מדבר אל לבו.

- ב. בל-איש יצו אחיו לבלתי יחטא
לאמר: שמר-לך פְּנֵי־יְהוָה וְיָצַר!
ג. וּבָעַתָּה חֲטוּא , שָׁח : מִה־פִּי־אִישׁ לַעֲשׂוֹת (ה) ?
הַיִּצוֹר וְהַיָּצַר פִּי־ הַיִּצַּר .

יב.

- אל תיגע להעשיר .
א. לְבָבִי , מִה־תִּרְדֶּף הוֹן וְעָשָׂר
וְתִרְדֶּף אֶת־זָמֶן נִסְתָּל וְעָקַשׁ ?
ב. רֵאָה בַל־מֵאֲרִיךְ שׁוּלֵי מַעֲלוֹ
יְהִי בְּאַחֲרֵי־נֶגְהָ לֹא לְמוֹקֵשׁ .
ג. וְרַע הַזָּמֶן גְּלוֹי , וְאַתָּה
תִּבְקֹשׁ לָךְ גְּדוּלוֹת ? אֶל־תִּבְקֹשׁ !

יג.

- המשורר ראה בחלומו (בשנת
1130) מפלת מלכות ישמעאל .
א. נִמְתָּ וְנִרְבַּמְתָּ וְתָרַד קִמְתָּ
מִהַ הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר תִּלְמָתָ ?
ב. אִילֵי תְלוּמָה הִרְאָה שׁוֹנֵאָה
כִּי דַל וְכִי שָׁפֵל וְאַתָּה קִמְתָּ ?
ג. אֲמָרוּ לְבִדְדָגֵר : אֲסוּף יַד גְּאוּנָה
מִפְּנֵי־גְבֻרָתָהּ אֲשֶׁר זָעַמְתָּ !

ה ערות רשד"ל

(ה) וכשיזדמן לאדם לחטוא , אז יאמר שהכל בגזרה .

- ד. שָׁפַל רְאִיתִיךָ וְשׁוּמִם בְּחִלּוֹם
 אֲוִלֵי בְּהִקִּיץ בֶּן כֶּבֶד שְׂמִמְתָּ ?
- ה. וְשִׁנְתָּ תַּם"ץ תַּמִּין לֶךְ בַּל-גְּאוּה
 תַּבוֹשׁ וְתַחֲשַׁר מֵאֲשֶׁר וְזָמְתָּ ?
- ו. הֵאֵת אֲשֶׁר נִקְרָא שְׂמִיךְ פִּקָּא אֲגוֹשׁ
 מֵה-כְּבֹדָה יָדָךְ וְיָמָה עֲצָמְתָּ !
- ז. הֵאֵת מִקְרָא פּוֹם מְמַלֵּל בְּכַרְבֵּן
 וְאֲשֶׁר פִּקְדֵי־שׂוֹי זְבוּל גִּלְחָמְתָּ !
- ח. הֵאֵת חֶסֶף טִינָא כְּבָגְלִי פְרוֹלָא
 בְּאַחֲרֵית בָּאתָ וְהִתְרוּמְתָּ !
- ט. אֲוִלֵי נִגְפָה אֵל כְּאַבְנָא דִּי מְחַת
 צִלְמָא , וְשִׁלַּם לֶךְ אֲשֶׁר תִּקְדְּמְתָּ ?

י.

תשווקת הנפש למקום מחצבה.

- א. נִפְּשׁ לְבַיִת אֵב גִּבְסָפָה גַם-חֲלָתָה
 גַּם בְּחִלּוֹמוֹת לְחִזּוֹתוֹ עֲלָתָה (א)
- ב. עֲלָתָה וְלֹא מִצָּאָה אֲרוּכָה , בִּי חִלּוֹם
 לֹא יַחֲלִים נִפְּשׁ בְּהִקִּיץ חֲלָתָה (ב)

הערות רשד"ל

- (א) החלו לא ירפא מני שהוא חולה בהקיץ, ואם יחלוס החסיד והנה עומד בעולם המלאכים ונהנה מזיו השכינה, לא יספיק זה לרוות צמאו ולרפוא מחלת נפשו אשר היא תולת אהבה לאלהים.
- (ב) הנפש חולה וכואבת ביום שלא תוכל להתפלל לבוראה, אשר לולי

- ג. חֲלָתָהּ בְּיוֹם לֹא חֲלָתָהּ פָּנִים אֲשֶׁר
לוֹלֵי וְקָרַם וְהִדְרָם, בְּחֲלָתָהּ
ד. בְּחֲלָתָהּ לְהִתְחַדֵּשׁ וַיִּגְעָה לְעֵלּוּז (ב)
כִּי לֹא לָתֵהוּ גִּתָּהּ יוֹם גִּלְתָּהּ
ה. גִּלְתָּהּ וְדָלְתִי מֵעֵין פְּתָחָהּ, וְעוֹד (ג)
עֵינָה אֶל־בָּיִת עֲמֻקִּים תִּלְתָּהּ
ו. תִּלְתָּהּ עַל־יָתֵד, וְאֶמֶר אֶסְרָה (ד)
בְּלִתְעוֹזֵב חֲכָמָה, וְאֶמֶר אֶלְתָּהּ .

הערות רשד"ל

זו פניו היקרים וההדורים, כנגד תבלה באהבתה אותו — המושל לקוח משירי החשק.

א) הנפש תבלה בחולי אהבתה, אך לא למוות ולהכרת, אלא להתחדש בהפרדה מהגוף, והיא יגעה (בעבודת האל) לעלוז אח"כ (בעוה"ב). כי כשגלתה (מבית אביה ובאה בגוף) לא גלתה להבל וריק (אלא כדי שתזכה למעלה רמה במעשיה הטובים).

ב) פשגלתה (ובאה לעוה"ז) פתחה דלתות מעין (החכמה), ועיניה תלויות תמיד לדלות מים עמוקים (במאפוני החכמה).

ג) היא תולה עצמה על יתד (החכמה, לבלתי הפרד מומנה), והיא נשבעת שלא לעוזב החכמה — תלתה הוא כאן פעל עומד, כמו ותלו עליו כל כבוד בית אביו (ישעיה כ"ב כ"ד) לדעת רבים, ולא לדעתי.

טו.

פתיחה להספד.

- א. אַמוֹנֹת יְהוָה חֲבִי
וְאַצְדִּיק אֶת־דִּין מְלֹכִי
לְמִשְׁפָּטוֹ אֶעֱמֹד, כִּי
אֱלֹהֵי מִשְׁפָּט יְיָ.
ב. לִבִּי קָרָבִי חֲמַרְמַר
וְאוֹלָם מִחֲטוּא נִשְׁמַר
וְעַל־טוֹב וְעַל־רָע נֹאמֵר
נִפְלְאָה־נָא כְּבוֹד יְיָ!
ג. כִּהֶכְבְּדוּ כְּבֹנֵי חַלּוּף
חָרָב מִוֶּת יִשְׁלוּף
הַכֹּל יַעֲבוֹר וַיַּחֲלוּף
וַיִּשָּׁנֵב יְיָ.
ד. כִּי־זֶם תִּפְּלוּ מִדְּמָה
וְנִשְׁקָה הַנִּשְׁקָה
וְיָשֵׁב אָדָם לְאֲדָמָה
וְתוֹבֵן רוֹחֹת יְיָ.
ה. וּמִה־תִּקְנֵת מְקוֹר אֲכֹזֵב
אֲשֶׁר הִרְבָּה שׂוֹר וְכֹזֵב
וְכִתְּקֵתוֹ עֲזֵב
אֶת־תּוֹרַת יְיָ?
ו. הִסִּיתוּהוּ יְמֵי צָבִי
וְנָאָה בְּגֵאוֹן עֲדִי
קָשָׁה לִבִּי גַם בְּחַלּוּי
לֹא דָרַשׁ אֶת־יְיָ.

- ו. בעוד בו גר אל יאר
 וגבה, והוא על-פי באר (א)
 ואפר כי ותפאר
 הויטב בעיני יי ?
- ח. ועל-מה-זה בטוח
 כלי אובד גנים
 בהעלות הרוח
 המושב לוי ?
- ט. יום בית אבנים וחוה
 וגמאס פתחם נבנה
 ואיש לא ידע אי-זה
 עבר רוח יי ?
- י. וישב עפר כשקהיה
 ואלו אלה תיה
 ותקום אשר תיה
 הוא שאול ליי.
- יא. שאל: איה השרים
 ואיה הגבורים
 ואיה הגזקרים
 בספר קלחמות יי ?

 הערות רשד"ל

(א) האדם מתגאה כשהשעה משחקת לו, ולא יבין שהוא תמיד בסכנה
 כמו שעומד על פי הכאר.

- יב. כָּבֵד חֲלָפָה אֶהְבֶּתֶם
 וְסָרָה כְּלִמְקַנְאֵתֶם
 וְגַם אֶבְדָּה שְׂנֵאֲתֶם
 מִמַּסַּחַת שְׁמִי יי .
- יג. כְּחַיִּיחֶם גָּבְהוּ
 וְלִשְׂאוֹר לֹא תִמְהוּ
 וְגַם בְּמִקּוֹם הַהוּא
 אָבִו יֵשׁ יי .
- יד. וְנִחְנוּ מִהֲקוֹנֵינוּ
 וּפְגִיזוּ לֹא חֲלִינוּ
 כְּאֵלוּ לֹא רְאִינוּ
 אֶת־מוֹסֵר יי ?
- טו. וְהֵן פִּתְאוֹם נִגְבַע
 הַיֵּשׁ בְּמִוֶּה נִפְדַע ?
 וְנִאֲנַחְנוּ לֹא גִבַע
 מִהֲגַעְבֹד אֶת־יי .
- טז. וְהֶאֱדַם וְהִבְהִמָּה
 מִקְרָה חַד לְהִמָּה
 וְהִכַּל גְּאֶסֶף וְגִדְמָה
 מִפְּגִי פִסַד יי .
- יז. וְרוּחַ בְּהִמָּה תִכְלָה
 וְרוּחַ אָדָם תִּעֲנֶלָה
 וְאוֹרָם מִכָּל־אֵלָה
 לֹא כִסַר יי .
- יח. בַּק הַעוֹמְדִים בְּסוֹרוֹ
 אֲשֶׁר שָׁם עֲלֵיהֶם הוֹרוֹ

- וּנְפֹשָׁם עִם בָּס כְּבוֹדוֹ
 לְחַזוֹת כְּנֶעֱם יי .
 יט. אֲשֶׁר שָׁמוּ כָּל־יְמוֹתָם
 מִסְּלוֹת אֵל כְּבֹדוֹתָם
 וְיִלְקְדוּ נַפְשׁוֹתָם
 לְהִתְיַצֵּב עַל־יְי .
 כ. הַמַּפְלִיא בְּחֶסְדָּיו
 בֵּין בּוֹגְדָיו וְעֹבְדָיו
 וְהַמְּוֹתָה לְחֶסֶדָּיו
 יִקַּר כְּעֵינֵי יְי .
 כא. אֵלֶּה לְתַנִּי עוֹלָם
 כָּאוֹר שֶׁמֶשׁ הַצִּיָּלָם
 וְאֵלֶּה לְדִרְאוֹן עוֹלָם
 כְּעֵדָה כִּם אֵשׁ יְי .
 כב. צוֹר אֲשֶׁר אֵין לוֹ מַעְצוֹר
 מִגִּפְסוֹתָיו יַעְצוֹר
 וְנַפְשׁוֹת עֹבְדָיו יַצוֹר
 אֲמוּנִים נּוֹצֵר יְי .
 כג. אֲמוּנִים הַנֶּאֱמָנִים
 לְרֵאוֹת פְּנִים כְּפָנִים
 כְּבוֹדוֹ , וּבְאֲשֶׁר חוֹנִים
 חוֹנָה כְּלֵאָה יְי .

מזו.

- א. עָצַל הָלֵא תְבוּשׁ וְתַקְלָם
תִּישׁוּן עֲדֵי בְקָר וְתֹאֲלָם !
 - ב. וּבְאֲזִנֵּיךָ קוֹל שְׁוַעַת עַמִּים
מִתְפַּלְלִים לְאֵל בְּלִבָּב שְׁלָם
 - ג. עַם לֹא יִדְעוּהוּ יַעֲבֹדוּהוּ
אֵיךְ יוֹדְעֵי יוֹכְלוּ לְהִתְעַלֵּם ?
 - ד. קוֹם מִה־לֶּךָ נִרְדָּם זָרִים
עָלֵי מִשְׁמֵר וְאַתָּה חוֹרֵם !
-

מחלקה ז.

שירים לחתונה.

א.

שָׁמַח בְּחֹר בְּגִלְדֵימֶךָ
 וְאַרְרִי (ה) פְּרִי שְׂמִימֶיךָ
 אֶתָּה וְאֵשֶׁת גְּעוּרֶיךָ
 תִּפְאָה אֶל־בֵּיתֶךָ.

א. יָקָר בְּרָכוֹת אֵל מְיֻחָד
 תִּבְאֶתָה לְרֵאשִׁיף יָמֵד
 וּבֵיתֶךָ שְׁלוֹם מִפְּחָד
 וְכֹל מִתְקוּמָם בָּךְ נִכְחָד
 וְאִם תִּשְׁכַּב לֹא תִפְחָד
 וְשִׁכְבְּתָּ וְעַרְבָה שְׁנֵיתֶךָ.
 ב. הִרְרָה חֲתָנִי רִכַּב וַיִּצְלַח
 וּתְפָאֲרֶתְךָ הָעֲלָה וַיִּשְׁלַח
 וְלֵב אוֹיְבֶיךָ אֶל־יִפְלַח
 וְחִטָּאת גְּעוּרֶיךָ יִסְלַח

הערות רשד"ל

(ח) לשון אריתי אורי עם בשמי (שה"ש ה' א').

- וּבְרָכָה בְּכָל-מְשָׁלַח
 יָדָהּ וּבְכָל תְּבוּאַתָּהּ .
- ג. וְזָכוֹר צִוְיָהּ וּבוֹרְאָהּ
 בְּעֵת מְבוֹא הַטַּיֵּב יְבִיאָהּ
 כִּי בְּגֵי יָקִים יְבוֹאוּהָ
 וּכְזִמְיָהּ דְּבָאָהּ
 בְּרוּךְ אַתָּה בְּבוֹאָהּ
 וּבְרוּךְ אַתָּה בְּצֵאתָהּ !
- ד. דְּבָרָה בְּמִתִּי תָם וּבֵין תַּקְנָה
 לְמַעַן תִּשְׁפִּיל בְּכָל אֲשֶׁר תַּפְּנָה
 וּבֵיתָהּ יִבֹּן וְיִקְנָה
 וְשָׁלוֹם תִּקְרָא וְאֵל יַעֲנֶה
 וְשָׁלוֹם גִּוְחָהּ וְעַם אֲבָגֵי
 סַעֲדָה בְּרִיתָהּ .
- ה. הַיְדָהּ יַעֲלֶה וְלֹא יֵאָחַר
 וְאוֹתָהּ יִקְרָא וְיִבְחַר
 וְאוֹרָהּ בְּלִיזוֹת וְשִׁמְרָה (6)
 אִי יִבְקַע בְּשִׁמְרָה
 וְלֹה מִרְחָם מוֹשְׁקָהּ
 טַל יִלְדוּתָהּ .

הערות רשד"ל

(6) ענין שמחות ותשך .

ב.

- א. יבגן חתני מנוחיו
 בגן בשמיני ומרקחיו
 ובככות איתן ואזרחיו
 תבאתה לראש חתן
 ולקדקד גזיר אָחיו!
- ב. היום רבו שמחות
 וגיל בארבע הרוחות
 והלשונות בשמחות
 ממהרות לדבר צחות
 וידים עליו לוחות
 חקקות שיר גלי למחות
 והלבות והטוחות
 מאמינים בשבחי.
- ג. ומהגעים גפול הקלים
 לבוגשואים בבת אצילים
 ומהטבו אהלים
 נטיו בנהלים
 גערוגות האהלים
 קמרת מור לאף מעלים
 ותמרות אבקת רכלים
 ועידון בו פרכילים
 וקהדר, ואין מעלים,
 בפניהם מורחיו!

הוצאת אחיאסף:

ספרים שונים:

- (א) קרות היהודים בספרד (י"ג חוברות) א. ש. פריעדבערג.
(ב) דניאל דירונדה (כ"ד חוברות) . תרגום ד. פרישמאן.
(ג) אפרים קוה (ט' חוברות) . . . תרגום י. ח. מאוויאוו.
(ד) זכרונות לבית דוד א. ש. פריעדבערג.
הלק ראשון (כ"ב חוב'). מחלק שני לע"ע י"ח חוב'.
(ה) תולדות השלמת האדם. . . תרגום ד. פרישמאן.
כרך ראשון (ל"ג חוב'). מכרך שני לע"ע י"ג חוב'.
(ו) מוצאי גולה (ט"ז חוברות) . . . ש. פ. ראבינאוויץ.
(ז) ספר החנוך (לע"ע ז' חוברות) . תרגום ו. ל. דאוידאוויץ.
(ח) אחיאסף [לוח-עם] תרג"ד.
(ט) אחיאסף [לוח-עם] תרג"ה.
(י) ספורי בוקי בן יגלי (ד"ד ל. קאצנעלנמאהן), חוברת ראשונה:
שירת הזמיר (5 באגען 16⁰).

מחיר כל חוברת 7 קאפ. מחיר הלוח „אחיאסף” תרג"ד 75 קאפ. (כל אלה בלי פארטא, מחירי הפארטא רשומים מעבר לרף). מחיר הלוח „אחיאסף” תרג"ה 1 רוי"כ עם פארטא.

כל הספרים השלמים ימצאו להמכר גם מכורכים הדר כבד אנגלי, על כל עקי' מכורך וסיפו עוד 30 ק. בעד „תולדות השלמת האדם”—50 ק. בעד הלוח תרג"ד—35 ק. בעד הלוח תרג"ה—40 ק. בעד פארטא עוד 4 ק. מחיר „שירת הזמיר” 25 עם פארטא 29 ק.

הוצאת בן-אביגדור:

- (א) ספרי אגורה. קבוצה ראשונה. . . כ"ה חוברות.
(ב) „ „ קבוצה שניה. . . לע"ע י"ט חוברות.
מחיר כל חוברת 5 קאפ. בלי פארטא.

כתבת המו"ל מעבר לרף.

B
315: II.
2.

הוצאת אחיאסף:

אוצר ישראל:

- א] רבי יהודה הלוי א. א. הרכבי .
כרך ראשון, ז' חוברות.
- ב] רב האי גאון א. ה. ווייס .
ב' חוברות.
- ג] רבי שלמה שרביט הזב דוד כהנא .
חוברת אחת.
- ד] רבי דונש בן לברט הנ"ל .
ג' חוברות.
- ה] רבי אברהם אבן עזרא הנ"ל .
כרך ראשון, ט' חוברות.
- ו] רבי יהודה הלוי א. א. הרכבי .
כרך שני, (יצאו לע"ע ה' חוברות).
- ז] רבי אברהם אבן עזרא דוד כהנא .
כרך שני, (יצאו לע"ע ג' חוברות).
- ח] רבי יהודה ב"ר שלמה אלהריזי (תחכמוני) .
ד"ר א. קאמינקא .
(יצאו לע"ע ד' חוברות).

מחיר כל חוברת 7 קאפ. על גיר ריגאל 10 קאפ.
בלי פארטא

פארטא לכל חוברת עולה שתי קאפ. שתי חוברות ביחד
[פשוטות] 1 קאפ' לחוברת, במשלוח באחריות יתוספו עוד
7 קאפ. כח"ל — 10 קאפ.

כתבת המו"ל:

Издательство „Achiasaf“ Варшава.
Verlag „Achiasaf“ Warschau.